



Vereniging voor  
Experimenteel  
Radio Onderzoek  
in Nederland

Datum 10-04-2018  
Plaats Best  
Betreft Internetconsultatie  
Actieplan Digitale Connectiviteit  
Kenmerk HB-20180410

## Vereniging voor Experimenteel Radio-Onderzoek in Nederland VERON

### Inleiding

Deze reactie geeft de visie van de Vereniging voor Experimenteel Radio-Onderzoek in Nederland (VERON) op enkele vragen die door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) in het consultatiedocument Actieplan Digitale connectiviteit zijn gesteld. Waar van toepassing is de tekst van het consultatiedocument gemakshalve overgenomen en de VERON-response toegevoegd.

### Trends

Alvorens in te gaan op de concrete thema's zal in het actieplan in worden gegaan op belangrijke ontwikkelingen. Dit zijn:

- De digitalisering blijft toenemen, net als de economische en maatschappelijke afhankelijkheid van connectiviteit. Zo komen nieuwe toepassingen van de grond, maar ook bestaande apparaten komen op de markt met nieuwe connectiviteitsfuncties.
- Er is sprake van convergentie tussen vaste en mobiele connectiviteitsnetwerken en tussen content en connectiviteit. Sectoren en diensten groeien mede hierdoor naar elkaar toe.
- De bandbreedtebehoefte blijft toenemen.
- Er worden hogere en meer diverse eisen gesteld aan de connectiviteit, bijvoorbeeld op het gebied van continuïteit en veiligheid.
- Om hieraan tegemoet te komen zijn investeringen in connectiviteit noodzakelijk.
- De omvang van die investeringen vereist schaal. Dit draagt bij aan de consolidatie van de markt.
- Omdat de diversiteit aan vraag toeneemt moet het aanbod ook diversificeren en in toenemende mate maatwerk kunnen leveren, zelfs als de omvang van de vraag (zeer) beperkt is.

1. Herkent u deze ontwikkelingen? Mist u hierbij een belangrijke trend?

*De VERON herkent deze ontwikkelingen en erkent het economische en maatschappelijke belang ervan.*





## Spectrum

Mobiele communicatie wordt steeds belangrijker voor economische groei en innovatie en marktpartijen geven aan dat bedrijfsspecifieke dienstverlening hierin een belangrijke rol speelt. Wenselijk is dat de markt voor mobiele communicatie zich verbreedt, zodat een markt ontstaat waarin landelijk opererende mobiele aanbieders en gespecialiseerde aanbieders met kwalitatief hoogwaardige dienstverlening tegemoet kunnen komen aan de grote diversiteit aan vraag door zowel consumenten als het bedrijfsleven.

Om dit te faciliteren worden verschillende maatregelen overwogen die ervoor moeten zorgen dat zowel landelijk opererende mobiele aanbieders alsook gespecialiseerde aanbieders frequenties kunnen gebruiken waarvoor standaardisatie heeft plaatsgevonden door industrie-organisatie 3GPP. Zo ontstaat keuze tussen vergunningsvrij, lokaal vergund, en landelijke vergunningen.

2. Welk verdeelinstrument acht u geschikt voor de lokale uitgifte van frequenties in de 26 GHz-band en waarom? Het streven bij de uitgifte is om veel verschillende gebruikers de kans te geven 5G dienstverlening te ontwikkelen en aan te bieden. U kunt hierbij denken aan veiling, het verdeelinstrument “verdeling-op-afroep” of vergunningverlening o.b.v. volgorde van binnenkomst.

*De VERON verwacht geen spectrumschaarste in de 26 GHz-band. Een veiling is derhalve niet noodzakelijk. Zowel een “verdeling-op-afroep” als vergunningverlening o.b.v. volgorde van binnenkomst lijken goede verdeelmechanismen.*

5. Voor welke toepassingen en diensten wilt u de 3,5 GHz-band gaan (blijven) gebruiken, en hoe (bijv. landelijk, regionaal, lokaal, met hoge of lage vermogens, opstelhoogte van antennes, etc.)?

*De VERON wenst landelijk het gebruik van de 3,5 GHz-band (het bandsegment 3400 – 3410 MHz) door de amateurdienst te continueren. Het maximale vermogen dat daarbij wordt gebruikt is gegeven in de Regeling gebruik van frequentieruimte met meldingsplicht 2015.*

## Lokaal beleid

Partijen die (willen) investeren in de telecominfrastructuur hebben te maken met soms sterk uiteenlopend gemeentelijk en provinciaal beleid en regelgeving. Partijen gaven tijdens de rondetafelsessies aan dat die diversiteit in met name het lokale beleid de uitrol van snelle netwerken kan belemmeren. Gewezen werd op onder andere de regels rond plaatsing van antennes en leges. Er werd daarbij aangegeven dat soms ook niet duidelijk is of en welk beleid wordt gevoerd.

6. Overwogen wordt om op landelijk niveau in te zetten op meer transparantie van het lokale beleid, bijvoorbeeld met een website waar per gemeente het antennebeleid en de lokale kosten voor graafwerkzaamheden en leges worden vermeld. Zou u hier een voorstander van zijn?

*VERON is voorstander van meer transparantie van het lokale beleid. Onderdeel daarvan zou een bijv. door de VNG te realiseren harmonisatie van dat beleid moeten zijn.*





Vereniging voor  
Experimenteel  
Radio Onderzoek  
in Nederland

7. Een ander aspect wat werd genoemd is dat gemeenten soms niet bekend zijn met de landelijke ambities op het gebied van de digitale infrastructuur. Ziet u dit ook en op welke manier kan de Rijksoverheid bevorderen dat gemeenten hiervan bewust worden en weten welke rol zij hierin kunnen spelen om deze ambities te bereiken?

*De Rijksoverheid kan de bewustwording van gemeenten bevorderen door informatie met betrekking tot de landelijke ambities op het gebied van de digitale infrastructuur transparant, coherent en consequent uit te dragen.*

8. Overwogen wordt om normen voor elektromagnetische velden (EMV) vast te leggen, zodat voor EMV landelijk uniforme normen gelden. Bent u voorstander van landelijk vastgelegde EMV-normen? Welke voor- en nadelen ziet u? Zijn er aspecten waar naar uw mening in het bijzonder rekening moet worden gehouden? Ziet u op een ander vlak dat het wenselijk is om lokale regels te harmoniseren?

*De VERON is voorstander van het vastleggen van landelijke uniforme EMV-normen. Daartoe dienen de door de Gezondheidsraad geadviseerde ICNIRP-normen te worden gebruikt. Indien stringenter blootstellingslimieten als norm worden vastgelegd wenst de amateurdienst en amateursatellietdienst van de toepassing daarvan te worden uitgesloten.*

